

Karácsony a börtönökben

Tisztelt Olvasók!

Amikor ezt az újságot a kezükbe vesszük, néhány napja már 2017-et írunk. Az adventi időszakban rengeteg hírt kaptunk azokról a jóváérteli felajánlásokról és egyéb, karácsonyhoz kapcsolódó eseményekről, amelyek arról tanúskodnak, hogy a fogvatartottakban is ugyanazok az érzések, gondolatok kavargnak ilyenkor, mint a kinti világban élő emberekben – azzal a különbséggel, hogy ők ilyenkor is nélkülözik a család közelségét és az otthon meghittségét. A szabadságot nem tudjuk visszaadni, de azt meg tudjuk mutatni, hogy mennyi mindent tettek a börtönben élők – és nem utolsósorban a büntetés-végrehajtási szervezet – azért, hogy közelebb kerüljenek az ünnephez és a kinti világhoz. Ez a lapszám ezért elsősorban a karácsonyról szól. Reméljük, azzal, hogy megmutatjuk, hogy milyen érzékenyen és lelkesen próbálták a zárt falak között is emberivé varázsolni a nehéz ünnepi heteket az ország börtöneiben, azoknak is erőt adunk, akik most valamiért kimaradtak a jóváérteli, vallási és kulturális programokból. *Jó olvasást, kellemes időtöltést kívánunk!*

L. Molnár István
börtönlelkész
gondolatai

2-3

Országos kvízzjáték
Negyedik
és ötödik forduló

22-23

Karácsony a börtönökben
Ünnepi
programok

18-21

Macy király legendája
Mese
Állampusztáról

24

Karácsony fényei az árnyékvilágban

Régi hagyománya a Börtönújságnak, hogy karácsony közeledtével felkérünk egy börtönlelkészt, hogy ossza meg az ünnephez kapcsolódó gondolatait az olvasókkal. Azért tartjuk ezt fontosnak, mert az advent napjai és a karácsony lelkileg talán a legnehezebben megélhető ünnep a börtön falai között. Idén L. Molnár István a Budapesti Fegyház és Börtön lelkésze, a Református Börtönmisszió vezetője vetette papírra gondolatait.

„Ne féljeteK, mert imé, hirdetek nékteK nagy örömet... Mert született nékteK ma a Megtartó az Úr Krisztus”

A keresztyén gondolkodásban nagy hangsúlyt kapnak az ünnepkörök. Azért beszélhetünk erről, mert a húsvétot megelőzi a nagyböjt, a ráhangolódás a nagyhétre, ami virágvasárnappal kezdődik, nagypéntekkel tetőzik, és a feltámadással csúcsosodik ki. Így van ez a karácsonyi ünnepkörrel is.

Az ünnep az adventtel kezdődik, amely négy héttel a karácsony előtt veszi kezdetét. December 24-én üljük a szentestét, amelyet a két karácsonyi ünnepnap követ.

Az ünnepkört egyes felekezeteknél a vízkereszt zárja le január 6-án.

A karácsonnyal mindenki már gyermekkorában találkozik. Ezt az élményt hordozzuk magunkkal és őrizzük. Évről évre ott van a karácsonyfa, a gyertya, a villogó díszek, az ajándékok, a fenyőillat a közös ebéd, vagy vacsora. A környezet változhat, de a tartalom marad. Ez adja az ünnepi fényt.

Közösen, együtt lenni

Ez egy kicsit hasonlít az első karácsonyhoz. Hiszen akkor együtt volt Jézus Máriával és Józseffel, együtt vannak a pásztorok, együtt mennek a bölcsék a csillag után, mert együtt áll a Szaturnusz és a Jupiter a halak csillagképében és együtt van a bölcsőben az ember és az Isten. Együtt van a föld és az ég, az emberek és az angyalok. Ezért is lett családi ünnep a karácsony. A karácsonynak van egy horizontális és egy vertikális vonatkozása. A horizontális az egymás felé való kapcsolatunk, míg a felfelé az Istennel való kapcsolatunkra mutat. A földi kapcsolatunk szereplői bizony változóak. Akik régebben voltak, ma már nincsenek, és akik régebben nem voltak, azok ott vannak mellettünk. A börtönben ez a helyzet más. Nincsenek mellettünk sem a régiek sem a maiak, hanem egyedül vagyunk a zárkatársunkkal. Karácsonykor magányossá lesznek a fogvatartottak. De nincsenek egyedül. Ezért fontos a fölfelé és befelé való karácsonyi kapcsolat. Az Isten felé való szeretet kapcsolat. A szeretett ember hiányát semmi nem pótolja, az Isten sem. Sőt, üresen hagyja, hogy az Úr összekapcsoljon emlékeinken keresztül a szeretteinkkel. A zárka lehet Betlehemi istálló, ahol Jézus megszületett. „Őrizd celládat hűségesen, s megőriz téged az” írta Kempis Tamás. Isten karácsonykor angyali érzéssel közelít felénk, ahogyan ezt Ady Endre is átélte: „Mikor a lelkem roskadozva vittem, csöndesen és váratlanul átölelt az Isten.” Az Úr érkezése.

Ne féljeteK!

– Szólítja meg az angyal a pásztorokat. A zárka csöndjében meghallhatjuk mi is ezt az üzenetet. Ezzel a mondattal kezdődik a karácsonyi csoda története. Ez a jó hír. Milyen sok rossz hírrel próbálnak befolyásolni minket nap mint nap. Elvenni az életbe vetett hit reménységét. Jó hírt jó hallani, főképpen, ha angyal mondja. Semmire sem vágyik jobban az ember, mint megbízható, hiteles, igaz hírre, ami nem félelmet, hanem bátorítást kelt. Bizalmat gerjeszt. Ez a karácsonyi hír azt adja. A nehéz körülmények között lévő ember számára, ez a biztatás az első lépés. Ez az első ajándék felénk. Alaphangja a karácsonynak. A lelki életfánk gyümölcse, amit nem pénzen vásárolunk meg, hanem ajándékba kapunk. Bármilyen állapotba vagyunk is, ezt az ajándékot nekünk hozta, csak el kell fogadnunk. A börtönbe hozta, akkor ott kell elfogadnunk, ott ahol vagyunk. A karácsony belül van. Ezzel a karácsonyi hírrel léphetünk a változás útjára. Mert nem az a kérdés, hogy hol vagyunk, hanem az, hogy Isten ajándékától mivé leszünk. Megszületik-e bennünk az öröm, amit hirdet az angyal?

Hirdetek néktek nagy örömet

A Biblia eredeti szövegében egymásra halmozódik az öröm szó, mint ha túlradó örömet fejezne ki: örömhírül mondok nagy örömet nektek, mely az egész népnek öröme lesz. Érezni a felfokozott hangulatot ebben a mondatban. Az emberi szavak tartalmán túlradó öröm. Kivétel nélkül mindenkinek szól, akihez csak eljut. Annak is szól, akinek nincs családja és annak is, aki el van szakítva tőle. Egyedül Jézushoz van kötve ez az öröm. Átéltetjük a mennyei világosság jó ízét a vigasztalás a megbékélés örömét. Mert erről szól a karácsony. A túlradó örömről, a valódi örömről. A kegyelemből való öröm átélése, ami fölé emel a dolgoknak. *Csontváry Magányos* cédrusa ábrázolja ezt az életérzést. Van öröm, ami engem éltet. Karácsony fényében élek és éltetek másokat ezzel. A harmadik üzenetet előkészítő angyal meghirdette a félelemmentes életet és az abból következő örömet, majd rámutatott a karácsony kiteljesedésére, ami mindenki számára világosságot hozott.

Született néktek ma a Megtartó, az Úr Krisztus!

Minden születés a csoda világából érkezik. Jézus születése pedig a csodák csodája. Ilyet még nem látott az ember. sem az angyalok. Jézus születése teszi értékessé ezt a világot. Ide született erre a földre az elmúlás romjaira, ahol mi is élünk, nemzedékről nemzedékre. Szabadító született, aki nem csak a rossztól tud megváltani, hanem a nyugtalanságtól is. Jézusnak két természete volt, egy emberi és egy Isteni. Ez jel minden nemzedék számára. Jövevény voltunkból nem tudunk mi emberek kilépni, ezért Ő lépett be hozzánk, és magára vette az emberi természetünket, kivéve a bűnt. Ezért tudja magára venni a mi bűnünket, amit odaadunk neki, amit megvallunk. Ha csak emberi természetét látjuk, akkor nincs feltámadás, ha pedig csak isteni voltát nézzük, akkor nem látjuk a hozzánk jövő embert. Mindkét természetét ünnepeljük karácsonykor. Így lehetünk az Ő erejéből megváltottak. Mi emberek eltartani tudjuk egymást, segíteni, támogatni, egyszer eljön az idő, mikor el kell engedni a másik kezét, mert nem tudjuk megtartani. Jézus keze megtartó kéz, ami akkor is tart, mikor azt mi nem érezzük. Nem mi tartjuk meg magunkat, hanem Ő tart meg minket. Az életünk legmélyebb pontján is biztos támasz. A gyermek Jézus felnőtt és, tanított, gyógyított. Egyszer azt kérdezte a vaktól: „Hiszed, hogy én ezt megtehetem.” és a vak azt felelte: „Igen. Uram!” (Mt. 9:28.v.) Ez az igen a hit. Hiszem, meg vagyok győződve, hogy a lehetetlen lehetséges. Ez a hit várás, szenvedélyes várakozás arra, hogy eljőjön hozzám „szállást vegyen bennem” és örömeivel elfoglalja szívemet. Mert Őrajta kívül nincs más jó, olyan, ami elég „Tarts meg engem Istenem, mert Benned bízom. Ezt mondom az Úrnak: Én Uram vagy Te, feletted való jóm nincs.” Zsolt. 16. 1-2.v.

Ő egyedül az örökségem!

Semmi nem marad meg csak az, amit belőlem birtokba vett Jézus. Az Ő meglátogatása, jelenlétének öröme elég. A szeretete megjelent bennem és táplál. Ez az Isten ajándéka karácsonykor azoknak, akiknek senki nem ad ajándékot. Maga Jézus az ajándék, aki megszületik a szívünkben, hogy ott legyen jászola az én életemnek házában és a vele való közösségben ünnepeljem a karácsonyt. Minden embernek ugyanazt adja, mert Ő jó. Ezt az örömhírt hallották a pásztorok is, ami nyugtalanná tette bennük a szívüket. Ezért mondták egymásnak: „Menjünk el mind Betlehemig és lássuk meg e dolgot...” Lk 2:15.v.

Mi magunk is gondolkozzunk el magunkban, és induljunk lélekben a mennyei istentiszteletre.

Karácsony van. Legyen minden nap karácsony. Boldog karácsonyt!
Ámen.

L. Molnár István

A Büntetés-végrehajtás Országos Parancsnokságának lapja

Felelős kiadó: **Dr. Tóth Tamás** bv. vezérőrnagy, országos parancsnok • Főszerkesztő: **Makula György** bv. alezredes
Felelős szerkesztő: **Mészáros Zita** • Fotó: **Apró Andrea és archív**

A szerkesztőség elérhetőségei

Cím: **BvOP Kommunikációs Főosztály**, 1054 Budapest, Steindl Imre u. 8.
Telefon: **+36/1/301-8424, -25** • E-mail: **sajto@bv.gov.hu** • Nyomdai előkészítés: **Apex Design Kft.**
Nyomda: **Duna-Mix Kft.**, 2600 Vác, Barabás M. u. 1.

Karácsony és az újév ünnepe

Ezekben a hetekben a karácsonyt ünnepelték és az újévet köszöntik világszerte. Ezt az ünnepet, távol a családtól, a fogvatartottaknak talán még nehezebb megélni, mint a hétköznapokat. A szabadságot mi sem tudjuk visszaadni, de színes összeállításunkkal, az ünnepkörhöz kapcsolódó érdekességekkel szeretnénk visszacsempészni, megidézni az ünnepi hangulatot, és talán új ismereteket vinni a zárt falak közé. Ez a leghosszabb ünnepünk, advent első napjától a vízkeresztig közel másfél hónap telik el.

Betlehemi királyok

Adjonisten, Jézusunk, Jézusunk!
Három király mi vagyunk.
Lángos csillag állt felettünk,
gyalog jöttünk, mert siettünk,
Kis juhocska mondta – biztos
itt lakik a Jézus Krisztus.
Menyhárt király a nevem.
Segíts, édes Istenem.

Istenfia, jónapot, jónapot!
Nem vagyunk mi vén papok.
Úgy hallottuk, megszületél,
szegények királya lettél.
Benéztünk hát kicsit hozzád,
Üdvösségünk, égi ország!
Gáspár volnék, afféle
földi király személye.

Adjonisten, Megváltó, Megváltó!
Jöttünk meleg országból.
Fótt kolbászunk mind elfogyott,
fényes csizmánk is megrogyott,
hoztunk aranyat hat marékkal,
tömjént egész vasfazékkal.
Én vagyok a Boldizsár,
aki szerecsen király.

Irul-pirul Mária, Mária,
boldogságos kis mama.
Hulló könnye záporán át
alig látja Jézuskáját.
A sok pásztor mind muzsikál.
Meg is kéne szoptatni már.
Kedves három királyok,
jóéjszakát kívánok!

József Attila

Megszületik a kis Jézus

Körülbelül kétezer évvel ezelőtt élt Izráel egy városában, Názáretben *Mária*. Egyik éjjel *Mária* előtt megjelent *Gábrriel* arkangyal, és tudtára adta, hogy hamarosan gyermeke születik, aki Istennek fia. *Mária* megijedt, hiszen nem értette, milyen tervei vannak Istennek vele, de az angyal megnyugtatta, hogy ez így helyes, ennek így kell lennie. *Máriát* nemsokára feleségül vette *József*. Egy korabeli népszámlálás miatt a családnak el kellett hagynia Názáretet, és a Jeruzsálemhez közeli Betlehembe mentek. Amikor megérkeztek Betlehembe, sehol sem találtak helyet, és mivel *Mária* érezte, hogy közeleg a szülés ideje, egy istállóba húzódtak be. Így született meg a kis *Jézus*, akit a jászolba fektettek.

A közeli mezőn lévő pásztorokat egy angyal értesítette Isten fiának születéséről.

A pásztorok elindultak, hogy megcsodálják a kisfiút.

Eközben három bölcs, a *József Attila* versében is megidézett *Gáspár*, *Menyhárt* és *Boldizsár* is útnak indult. Számukra a betlehemi csillag jelezte *Jézus* születését és azt a helyet, ahol megtalálhatják az újszülöttet. A pásztorok a bölccsel együtt rátaláltak a szent családra, térdre borultak előttük és ajándékkal halmozták el őket.

Karácsonyi népszokások

A karácsonyi asztal díszítésének és az étkezésnek a néphagyományokban szigorú rendje volt, mert a feltálat fogásoknak mágikus erőt tulajdonítottak. Az asztalra gabonamagvakat helyeztek, ebből adtak a baromfiknak, hogy jól tojjanak, az asztal alá pedig szalmát tettek, annak emlékére, hogy Jézus jászolban született. Az ételek közül előnyben részesítették azokat, amelyek bőséget, jó termést ígértek a háziaknak. Innen a bab, borsó, lencse, mák, dió, hal megjelenése a karácsonyi

asztalon. A fokhagyma az egészséget, a méz az élet édességét jelképezi. A kalácsból, almából az első falatokat szétosztották egymás között, hogy a család mindig összetartson. A karácsonyi morzsát összeszedték, és az állatoknak adták, hogy termékenyek legyenek, de jó volt betegek gyógyítására, rontás elűzésére is. Sok helyen este az asztalt nem szedték le, hogy a betérő kis Jézus ne maradjon éhes.

A skandinávok karácsony táján a manókra ügyelnek: a kis koboldok a házban énekelnek, és karácsonykor előjönnek rejtükükből, hogy bosszantsák a lakókat. Lecsillapításukra a családok egy tál rizskását helyeznek a padlásra. Nagy-Britanniában szenteste a gyerekek zokni alakú zsákocskát függesztenek az ágyra vagy a kandallóra, abban a reményben, hogy a kéményen keresztül eljön hozzájuk Santa Claus és ajándékkal tölti meg azokat. A karácsonyi események középpontjában a december 25-i vacsora áll, ekkor pulykakakas és a híres karácsonyi puding kerül az asztalra.

A magyar ünnepi asztalra is hagyományosan hal, pulyka vagy töltött káposzta kerül, és nem maradhat el a diós és mákos bejgli sem.

Megszületik a karácsony ünnepe

Az ünnep kialakulását a 325 és 335 közötti évekre teszik, születési helye a kereszténység fővárosa, Róma. Az egyház célja egyrészt az volt, hogy lezárja a Jézus Krisztussal kapcsolatos vitákat, másrészt, hogy népszerűsítse: Jézus Isten és ember egy személyben. A kezdeti időkben Jézust és a Sol Salutist, vagyis az üdvösség napját ünnepelték. Már ekkor megjelent az advent elődje is, hiszen a húsvéti böjthöz hasonlóan előkészületi, várakozási hetek előzték meg az ünnepnapot.

Az ünnep jelképei

Angyal

Az angyalok a Bibliában az Úr küldötteként keresik fel az embereket. A keresztény művészet az angyalokat kezdetől fogva férfiként jelenítette meg, antik római viseletben. Az angyalok fejedelmei a hét arkangyal, akik közül a három legnépszerűbb *Mikhaél*, *Gábrriel* és *Ráfael*. Mikhaél az ítélező, a gonosz legyőzője, a mennyei seregek vezére, Gábrriel a hírhozó, Ráfael a gyógyító és az őrangyalok között az első.

Gyertya

A Biblia alapján a Logosznak, a Világ Fényének szimbóluma, a keresztény szimbolikában Krisztus jelképe. A gyertya a szentháromságot testesíti meg a láng, a kanóc és a viasz egysége folytán. A magyar néphit úgy mondja, hogy a mennyországban mindenkinek van egy égő gyertyája, ameddig az lángol, addig él az ember. A gyertya végigkíséri az embert az életen, a keresztelő alkalmával éppoly jelentős, szimbolikus szerepet játszik, akár csak a születésnap tortán, a haldokló mellett vagy a ravatalnál.

Csendes éj

A karácsony hangulatához ugyanúgy hozzátartozik a Csendes éj, mint nekünk, magyaroknak a bejgli. A dalt 1818-ban írta egy osztrák pap, *Joseph Mohr*. A karácsony előtti napon ugyanis eltört a temploma orgonája. A pap a karácsonyt nem tudta ünnepi zene nélkül elképzelni, így buzgón nekiült egy olyan dal írásának, amelyet az orgona hiányában a templom kórusa is előadhatott. Másnap abban a templomban csendült fel először a *Stille Nacht*.

De ki az a Mikulás?

Szent Miklós egyszerű emberként élt a nép között, miközben tanított és szeretetet hirdetett. Éhínség idején a teljes egyházi vagyont a nép étkeztetésére fordította. Ez a legenda az alapja annak a szép keresztény hagyománynak, hogy *Szent Miklós* napján a felnőttek ajándékokkal kedveskednek a gyermekeknek. *Szent Miklós* a gyermekek és diákok védőszentje, ezért a későbbi korokban a népi vallásosság hatására kialakult ajándékosztó, püspöksüveges *Mikulás* előképének és mintájának tartják. A középkorban szerepjátékokkal emlékeztek meg *Szent Miklós* tetteiről. Ebből alakult ki az a szokás Magyarországon is, hogy az ünnepnap előestéjén egy „*Mikulás*”-nak elnevezett, piros köpenybe öltözött apó házról házra járt, és vizsgáztatta, dicsérte, ajándékokkal halmozta el a gyerekeket, vagy éppenséggel megfenyítette, megbüntette őket.

Szilveszter, újév

A babonák legszélesebb skálája szilveszter ünnepéhez kötődik. Ekkor teszünk fogadalmakat (melyeket rendszerint nem tartunk be), s ekkor tehetünk legtöbbet következő évi sikereinkért. Csupán néhány évszázada lett január első napja az újév kezdete, a régi időkben tavasszal vagy ősszel kezdődött az új esztendő.

Szent Szilveszter pápa (IV. század) ünnepe gyakorlatilag az újév vigiliája (előestéje). A szilveszteri szokások közös célja a következő esztendőre egészséget, bőséget, szerencsét, boldogságot varázsolni. Különösen fontos szerepet kapnak az e naphoz kötődő zajkeltő szokások, melyek célja az ártó, rontó erők távol tartása a háztól. Eszközei igen változatosak, karikás ostor, duda, csengő, kolomp. Ismert szokás volt vidéken a nyájfordítás is, a cél az volt, hogy az állatok felébredjenek és a másik oldalukra feküdjenek, így gondolták szaporaságukat biztosítani. Erdélyben szokás az óév kiharangozása, és az új esztendő énekkel köszöntése. Ezeknek a zajos mulatozásoknak a városi megfelelői a szilveszteri trombitálás és a petárdadobálás is.

Az újévi, szerencseváró hiedelmekhez kapcsolódnak azok a hagyományok, amely szerint nem eszünk baromfit, mert a tyúk elkaparja a szerencsét, ellenben ajánlatos a malachús fogyasztása, mert az kitúrja a szerencsét. A szemes terményeket, a babot és a lencsét abban a reményben esszük újévkor, hogy biztosítsa anyagi gyarapodásunkat. Sok helyen rétest süttettek szintén abban a reményben, hogy az élet is olyan hosszúra nyúlik, mint a rétes. Az év utolsó napján sokan teszünk a következő évre fogadalmakat, amelyeket az év első napján talán még betartunk – tisztelet a kivételnek –, a többit ez ünnepi pillanatban ne feszegessük...

Más vallások ünnepei

A hanuka (felszentelés) napjaiban a zsidók a jeruzsálemi szentély megtisztítására és a nyolc napon át égő mécses csodájára emlékeznek, emiatt a fények ünnepének is nevezik.

Miután a *Makkabeusok* megtisztították a szentélyt, csupán egy napra elegendő kóser olajat találtak, amellyel meggyújthatták a szent gyertyatartót, a menórát. Új olaj előállítására nyolc napra lett volna szükség, de csoda történt: az egy napra elegendő olaj nyolc napon át égett. Ennek emlékére a hanuka első napjától kezdve minden este eggyel több gyertyát gyújtanak meg a zsidó családok.

Mohamed hívei két ünnepet ülnék egy évben.

Ami előtt egy hónapon át böjtölnek. Ezt az áldozati ünnep, a mekkai zarándoklatot lezáró ünnep követi, amely közvetlenül a keresztény karácsonyi ünnep előtt van. Jézust az iszlám vallás elfogadja, nagy prófétának tartja, sőt, a Korán sem tagadja Jézus születését. A karácsony arabul „éjd-ulmillád”, azaz a Születés ünnepe.

A buddhista országokban egyáltalán nincs karácsony. Újévkor azonban megjelennek a karácsonyfák, de ez a mulatságnak és az újévnek szól.

Betlehem

Ó, emberek gondoljatok ma rá,
Ki Betlehemben született ez este,
A jászol almán, kis hajléktalan,
Szelel barmok közt, édes bambino,
Kit csordapásztoroknak éneke
Köszöntött angyaloknak énekével.

Ó, emberek, gondoljatok ma rá,
Hogy anyja az úr szolgáló leánya,
És apja ács volt, dolgozó szegény,
És nem találtak más födélrt az éjjel
A városvégi istállón kívül.

Ó, emberek gondoljatok ma rá,
Kit a komor Sibillák megígértek
Kit a szelíd Vergilius jövendőlt,
S akit rab népek vártak szabadítót.

Ó, emberek, gondoljatok ma rá,
A betlehemi kisded jászolára,
Amely fölött nagyobb fény tündökölt,
Mint minden földi paloták fölött.

Ó, emberek gondoljatok ma rá,
Augustus Caesar birodalma elmúlt,
Az ég és föld elmúltak, de e jászol
Szelíd világa mindent túlragyog!

Ó, emberek gondoljatok ma rá,
Ki rómaihoz, barbárhoz, zsidóhoz,
A kerekföld mindegyik gyermekéhez
Egy üzenettel jött: Szeressetek!

Ó, emberek gondoljatok ma rá,
És hallgassátok meg az angyalok
És pásztorok koncertjét, mely e szent éj
Ezerkilencszázhuszonhárom éves
Távolságából is szívünkbe zeng.

Ó, emberek gondoljatok ma rá,
S gondoljatok rá holnap és minden áldott
Napján e múltó életnek s legyen
A betlehemi énekből öröm,
A karácsony álomból valóság,
És békessége már az embereknek.

Juhász Gyula

Gyertyaszentelő Boldogasszony napja

A Gyertyaszentelő Boldogasszony ünnepét február 2-án tartja a katolikus egyház. Szűz Mária negyven nappal Jézus születése után bemutatta gyermekét a jeruzsálemi templomban. Simeon Jézust a nemzetek megvilágosítójának szolgált világosságnak nevezte. Innen ered a szentelt gyertya, és a gyertyaszentelés szokása is. Később a gyertyát az újszülöttek mellett tartották a rontó szellemek távoltartására. Amikor a fiatal anyák először mentek templomba, akkor is szentelt gyertyát vittek a kezükben.

Az ünnep vége: vízkereszt

Január 6-a, vízkereszt napja a karácsonyi ünnepek zárónapja. Az egyház e napon emlékezik meg Jézus megkeresztelkedéséről, ekkor szentelik a vizet és a tömjént – a szenteltvíznek gyógyító, gonoszűző, rontást megelőző hatást tulajdonítottak. A hagyomány szerint ekkor bontjuk el a karácsonyfát is, hogy teljes mellszélességgel nekiálljunk az új évnek.

Skype Solton

Mostantól az Állampusztai Országos Bv. Intézet solti objektumában is lehetőség nyílik arra, hogy a fogvatartottak ne csak telefonon, hanem skype kapcsolattal is hívhassák családtagjaikat. Az új kapcsolattartási lehetőség már az első pillanattól olyan népszerű volt, hogy várólista is kialakult. Az „alkalmazás” népszerűsége nem véletlen, hiszen így nem csak havonta egy alkalommal, hanem akár hetente tíz percben láthatják és hallhatják szeretteiket. A videóhívás lehetősége csak az enyhébb rezsimbe és a speciális részlegekbe sorolt fogvatartottak számára adott, így talán motiváló ereje is lesz a szigorúbb rezsimben élő elítéltekre.

Hol volt, hol nem volt

Az állampusztai intézetben drámapedagógiai szakkör és irodalmi szakkör is működik, amely meseíróversenyt hirdetett az intézet solti objektumában. Számos alkotás érkezett, sok élénk fantáziával megáldott elítélt mutatta meg sajátos világát. Az elképzelt történetek sokszor segítenek feldolgozni az ittlétet, a család, a gyerekek hiányát, de a jó útra térés is szerepelt több műben is. A verseny döntője október elején, a magyar mese napján, *Benedek Elek* születésnapján tizenegy fogvatartott részvételével zajlott. Bár a mesélő karosszékét tantermi szék, a kisgyermeket fogvatartotti közönség, a mesekönyvet füzetlapok helyettesítették, a résztvevők – mesélők és hallgatók – mégis kicsit elszakadhattak a valóságtól.

1956-ra emlékeztek

Az ország több börtönében is megemlékeztek a fogvatartottak az 1956-os forradalom és szabadságharcról, amelynek idén volt a hatvanadik évfordulója.

Kecskeméten régiós szavalóversenyt rendeztek 1956 emlékére. A pécsi, a miskolci, a tököli és a kecskeméti intézetekből az előzetes válogatók után tizenegy fiatalkorú szavalt az '56-os forradalom eszmeiségéhez kapcsolódó verset, a vendéglátók pedig ünnepi műsorral is készültek.

A szavalatok előtt *Békés József* történész tartott az eseményekre visszatérítő előadást és ünnepi beszédet. A szavalatokat a *Frenkó Zolt* színművész vezette zsűri értékelte. Első és második helyen a tököli, harmadikként a kecskeméti börtön egy-egy fiatalkorúja végzett, és a zsűri még két különdíjat is kiosztott, amelyet egy miskolci és egy pécsi fiatalkorú fogvatartott érdemelt ki.

A Fővárosi Bv. Intézetben, valamint a pálhalmi, a szekszárdi, a veszprémi, a kalocsai és a szirmabesenyői börtönben is a hatvan évvel ezelőtti eseményeket felelevenítő műsorral emlékeztek a forradalom hőseire.

Magánzárka Debrecenben

A **Hajdú-Bihar Megyei Büntetés-végrehajtási Intézet** és az **Életfa Segítő Szolgálat Egyesület** önkéntesének, Ferenci Orsolyának az ötlete alapján újtára indult a **Magánzárka** magazin. Az újságot csoportfoglalkozáson, utógondozó koordinátor és a civil önkéntes irányításával írják és szerkesztik a fogvatartottak a börtön lakói számára.

Ezúton is biztatjuk a szerkesztősegeket, és felajánljuk, hogy közérdekű, vagy számunkra is érdekes, tanulságos írásaiknak e lapban is helyet adunk.

Megjelent a Gyűjtőpont

Novemberben elindult a **Budapesti Fegyház és Börtön** belső újságja, a **Gyűjtőpont** is.

Az újságban megjelennek interjúk, portrék, könyv- és programajánlók, lesz hitéleti- és életmód-rovat, keresztretjtvény, valamint olvashatók az intézet életében fontos hírek, események is.

A tervek szerint a Gyűjtőpontot a fogvatartottak rajzai, grafikai illusztrálják majd.

Börtönújság Solton is

A solti körleten aktív élet folyik, a Börtönújság babérajaira törve saját fogvatartotti újságot írnak és szerkesztenek: a Solti Börtöninfót októbertől havonta olvashatják az elítéltek.

Kilépő

Fogvatartottak alkotásaiból nyílt kiállítás Kilépő címmel november 2-án a Budapest Art Brut Galériában. A bemutatott képzőművészeti alkotásokat a Budapesti Fegyház és Börtön mellett a sopronkőhidai, a szegedi és váci bv. intézetek elítéltejei készítették.

A kiállított alkotások a börtönökben folytatott művészetterápiás tevékenység bemutatása mellett megmutatják, milyen szimbólumokkal operálnak a fogvatartottak, ha a gondolataikat és érzéseiket egy műalkotásban fogalmazzák meg.

Az art brut szó szerint nyers, durva, csiszolatlan művészetet jelent, a pszichiátriai betegséggel élők, a perifériára szorult ismeretlenek, naivak, fogvatartottak, gyermekek és részben a „primitívek” képzőművészeti munkáinak összefoglalására használt kifejezés.

A Kilépő című kiállítás november 25-ig látható a Budapest Art Brut Galériában.

Gyémántos Miklóska arany oklevele

A Börtönújságban már beszámoltunk arról, hogy *Jani Miklós*, aki a kecskeméti börtön fiatalokúaknak fenntartott részlegén tölti szabadságvesztés büntetését, Gyémántos Miklóska című meséjével jelentkezett a mesem.hu pályázatára.

A pályázatra ezernél is több pályamű érkezett, jó néhány éppen büntetésüket töltő elítéltektől is.

A zsűri 160 mesét válogatott ki, amely megjelent Az én mesém című könyvben. Jani Miklós nemcsak a 160 legjobb mese közé

írta be magát, hanem arany oklevéllel is jutalmazták, amelyet szeptember 24-én a program fővédnöke, *Schanda Tamás* államtitkár adott át Budapesten, a Magyarország Házában.

Tüdőszűrés Kecskeméten

A kecskeméti börtön és a Törökbálinti Tüdőgyógyintézet a fogvatartottak egészségmegőrzésének érdekében három éve működik együtt.

A tüdőgyógyintézet évente kétszer végez tüdőszűrést a börtönben, amelyen legutóbb 159 fogvatartott vett részt. Néhányan a vizsgálati eredmények után szembesültek azzal, hogy nincs minden rendben az egészségükkel, őket a börtön egészségügyi szakemberei máris kezelésbe vették.

Cserdi polgármestere motiválta a balassagyarmati fogvatartottakat

Bogdán László, a Baranya megyei Cserdi mára országosan ismert polgármestere tartott előadást a balassagyarmati fogvatartottaknak hitről, hitetlenségről, szemléletmódról, hozzáállásról, majd a fogvatartottak együtt készített süteményeit adta át a helyi óvoda vezetőjének. A polgármester egy évvel ezelőtt már járt az intézetben. Akkori előadása sokakat gondolkodóba ejtett, és többen kérték, hogy ismét találkozhassanak vele. Bogdán László mesélt a Cserdiben folyó munkáról, az ottani életről és arról, hogyan sikerült elfogadtatni elképzeléseit az ott lakókkal. Legfőbb ereje talán abban áll, hogy hisz abban, amit csinál. Hitvallása, életfelfogása sokunknak adhat példát. A gyermekek és a család fontosságát abból a szempontból hangsúlyozta, hogy mennyire hiányoznak a jelenlévők otthonról, mert a természetes az lenne, ha azokkal lehetnénk, akiket szeretünk. Beszélt arról is, hogy sokkal több azonosság van az emberekben, mint különbség, ennek ellenére legtöbbször mégis a különbségeket vesszük észre a másokban. Amint előadásában is elmondta, már egy ideje megszűnt a bűnözés a településen, jellemzően ők adnak, mintsem másoktól elvegyenek. Ennek jó példája volt ez a nap is, hiszen közel ötszáz muffin megsütéséhez elegendő alapanyagot hozott magával települése nevében. A finomságok a fogvatartottak közreműködésével készültek el, és egy óvoda kis lurkói örülhettek nekik.

Fogvatartotti élmények a Vad Fruttik látogatásáról

Újabb író-olvasó találkozóra került sor a Budapesti Fegyház és Börtön kábítószer-prevenációs részlegén, ezúttal *Likó Marcell*, a Vad Fruttik zenekar énekes és *Géczi János József Attila*-díjas író jött vendégségbe. Utóbbi *Bunkerrajzoló* címmel életrajzi könyvet írt a zenész története alapján.

R. J. fogvatartott így számolt be a programról: – Némi megszeppenés érző-

dötta társaságon, amikor felkonferálták a két vendéget, különösen az író személyével kapcsolatban, ugyanis Géczi János egy jól szituált, komoly presztízzsel és írói múlttal rendelkező egyetemi tanár. Kissé döcögösen indult a beszélgetés: a Vad Fruttikat kevesen ismerték, érezhető volt a vendégekkel szembeni szorongás is, de ez csak addig tartott, amíg Marcell le nem játszotta gitáron az első számát. Mindenkinek kellemes meglepetést okozott, nemcsak zenei és előadói tehetségével, hanem közvetlen stílusával is. Rengeteget neveltünk vicces és jól irányzott poénjain. Ami a drogprevenációs részlegen leginkább aktuális volt: az énekes drogos múltja, amit egyáltalán nem tagadott, vagy szégyellt, sőt. Egy újabb példát, életvitelt mutatott arra, hogy le lehet tenni a kábítószer, és fel lehet állni a padlóról is, új életet kezdve. Záporoztak a kérdések, főleg Marcell anyagos korszakát illetően, közben pedig a beszélgetést időnként megszakította egy-egy dal, hiszen Marcell életének minden egyes szakaszáról születtek számok. A Vad Fruttik dalainak előadása után a drogprevenáció két tagja – akik rapszövegek írásában és előadásában jártasak – elénekelt pár saját számot, ami szemmel láthatóan elnyerte a vendégek tetszését is. Az író-olvasó találkozó közös fényképezkedéssel zárult, illetve Marcellék megtekinthették még a prevenációs zárkákat is. Visszatekintve a találkozóra, a legmeglepőbb talán az a személyes barátság és szimpátia volt, ami a társadalmi és életviteli különbségek ellenére az író és könyvének főhőse között kialakult. Nekünk, prevenációs elítélteknek rendkívül jólesett a vendégek közvetlensége, ami pedig különösen tetszett, az az énekes humoros, könnyed, szatirikus stílusa volt. A korábban sokak számára ismeretlen zene is nagy tetszést aratott: Marcell szövegei mindig hűen tükrözték vissza azoknak a korszakoknak a lelkiállapotát, amelyekben élt, és ami nekünk, volt kábítószer-fogyasztóknak is ismerős. Mindenki magáénak érezhette a zúrt és elveszettséget, ami a dalokban megjelent, és amit a drogosok nagy része is átélt már. Ugyanakkor előttünk állt a követendő példa is, hogy ki lehet emelkedni a mocsárból egy tartalmasabb élet reményében.

VAD FRUTTIK

Fogvatartottak érzékenyítése a Fővárosiban

Mentális fogyatékkal élők tettek látogatást a Fővárosi Büntetés-végrehajtási Intézet Venyige utcai objektumában. A fogyatékkal élő személyek kiemelten veszélyeztetettek, hiszen könnyen válhatnak áldozatokká és befolyásolhatóságuk miatt elkövetőkké. A Bács-Kiskun Megyei „Bárka” Integrált Szociális Intézmény Kalocsai Telephely Flamingó Otthonának szociális munkásai azzal a céllal keresték meg a bv. intézetet, hogy az ott lakó fogyatékkal élők megismerhessék a börtönéletet és találkozhassanak elítéltekkel. A találkozás mind a vendégekben, mind a fogvatartottakban új érzéseket, gondolatokat ébresztett. A fogyatékkal élők megfogalmazták a mások tisztelete és az erőszakmentes élet fontosságát is. A speciális csoport látogatása révén érzékenyített fogvatartottak közvetlenül, saját élményükön keresztül válhattak nyitottabbá, elfogadóbbá a fogyatékkal élő személyekkel szemben. Az ehhez hasonló intézettelátogatások elérik kettős céljukat: egyfelől elősegítik a fogyatékkal élők integrációját, másfelől pedig a toleranciaszint növelésével segítik a fogvatartottak társadalmi visszailleszkedését.

Kitartás, küzdelem és siker

Szurkolói találkozóra érkezett a szolnoki börtönbe *Kis Gábor* olimpiai bajnok vízilabdázó, ahol harminc fogvatartottnak tartott élménybeszámolót. A bajnok szolnoki vízilabdacsapat tagja a sikerhez vezető útról beszélt. Elmondta, hogy céltudatosságának és küzdelmes, kitartó munkájának köszönheti eredményeit. A teljes élethez vezető tulajdonságok közül a kitartást, a szorgalmat, a szabálykövetést, az elszántságot, az agresszív magatartás elkerülését és a becsületes játék nélkülözhetetlen fontosságát emelte ki az élsportoló. A közönségtalálkozó végén „edzéstechnikai tanácsokkal” is ellátta a fogvatartottakat, akik további sikereket kívánva köszöntek el az olimpikontól.

Luci Fer és Luci Franciska a Színházak éjszakáján

Eseménydús a börtönszínházi találkozó utóélete: a pálhalmiak mellett a Tököli Országos Bv. Intézet és a Fiatalokorúk Bv. Intézetének tizenöt fogvatartottja is újra a világot jelentő deszkákra állhatott, ahol közel száz nézőből álló civil nagyközönség előtt mutatták be a Kérdőív című darabot. A jelenetek között rapes összekötő szövegekkel tűzdelt fanyar hangvételi, humoros írás görbe tükröt tart a társadalomban élők felé. A darab fogadtatása minden várakozást felülmúlt, *Frenkó Zsolt*, a Pincészínház művészeti vezetője felkarolta az előadást, s mint kiderült: nem döntött rosszul, a közönség óriási vastappsal jutalmazta a produkciót.

LaciBetyár és Éder Gabee Szombathelyen

A szombathelyi börtön lakóit mulattatta a magyar zenei világ „mulató” részlegének két kiemelkedő személyisége, a jó *LaciBetyár* és *Éder Gabee*. A két zenész nagy sikerű koncertet adott a mintegy 160 fogvatartotti nézőseregnek, akik az ismert dalokat együtt énekelték az előadókkal. A páros

számára nem volt ismeretlen a börtönközeg, hiszen két éve már jártak az intézetben. Az előadás végén a közönség nagy tapssal és az intézetet ábrázoló kerámiával köszönt el az előadóktól.

Művésztanárok hangversenye a Csillagbörtönben

Immár hagyomány a szegedi intézetben, hogy az adventi várakozás időszakában ajándék koncertet adnak a Király-König Péter Zenei Alapfokú Művészeti Iskola művész tanárai. Idén december 15-én hangzottak fel az adventi dalok a Szegedi Fegyház és Börtön dísztermében, amelyen a kiváló magaviseletű fogvatartottak is részt vehettek.

István, a király Egerben

A Balassagyarmati Fegyház és Börtön férfi fogvatartottjai, valamint a Heves Megyei Büntetés-végrehajtási Intézet női elítéltejei közösen adták elő a legismertebb magyar dalművet, *Szörényi Levente* és *Bródy János* István, a király című rockoperáját.

A felkészülés egymástól függetlenül zajlott a két intézetben, csupán a felkészítő kolléga látogatott el néha Egerbe és nézte meg, hogy áll a próbákkal a másik csoport. Az első közös próbára is csupán az előadás napjának délelőttjén került sor. A több mint egyórás előadást nagy örömmel fogadta az egri közönség. Az előadás természetesen a Balassagyarmati Fegyház és Börtönbe is ellátogatott.

Mese és sakk Szekszárdon

„Az én mesémet adom neked...” címmel írt ki országos meseírói és illusztrátori pályázatot a Ráth Lépcső Tudásközpont, amelyre a szekszárdi intézetből hét fogvatartott nevezett pályaművel. A benyújtott pályamunkákból négy mese és egy illusztráció bekerült az alapítvány által szerkesztett mesekönyvbe is, amelyet a fogvatartottak tárgyjalomként megkaptak. Az őket segítő reintegrációs tiszt közreműködését oklevéllel köszönte meg az alapítvány kuratóriumi vezetője.

A szekszárdi intézetben emellett tíz fogvatartott részvételével sakkversenyt is rendeztek. A mérkőzések jó hangulatban és sportszerűen zajlottak. Az első három helyezett oklevelet kapott kimagasló teljesítményéért.

Május a Bartókban

A dunajvárosi Bartók Kamaraszínház már nem első esetben vállalja, hogy részt vesz a Pálhalmi Országos Büntetés-végrehajtási Intézet reintegrációs munkájában. Legutóbb arra adtak lehetőséget, hogy a fogvatartotti társulat a „kőszínházban”, civil nézők előtt is bemutassa a II. Országos Börtönszínházi Találkozón különdíjat kapott rendezésüket, *Szép Ernő* Május című művét. A II. Országos Börtönszínházi Találkozón a legjobb adaptáció és a legjobb rendezés díjával jutalmazott egyfelvonásos darabot hét férfi és három női fogvatartott szereplésével állították színpadra. *Csadi Zoltán* színművész, a színház igazgatóhelyettese rendezőként vezette és segítette a fogvatartottakat. A több hónapos kemény munka és felkészülés, a regionális selejtező és a döntő után tét nélküli, igazi örömjátékot láthatott a közönség, aki vastappsal jutalmazta az előadást.

Vissza a jövőbe

A reintegráció, vagyis a szabadulás utáni visszailleszkedés az egyik legfontosabb célja a jelenkori magyar büntetés-végrehajtásnak. A bv. szervezet által kínált lehetőségeket: a képzéseket, tréningeket és a munkalehetőségeket egyre több fogvatartott élvezi és ki is használja. Vannak olyan programok, amelyekre önként ajánlják fel valamilyen képességüket, munkájukat – talán azért is, hogy könnyebben megbéküljenek önmagukkal és a kinti világgal. Az elmúlt időszakban is rengeteg jóvátételi felajánlást tettek a fogvatartottak, most ezekből villantunk fel képeket.

A Börtönújságban egyszer már idézett szöveg a jóvátételi felajánlások mottója is lehetne:

„Hogy mi a rossz és mi a jó, csupán a cselekvés következményeiben válik megítélhetővé. Elkerülhetetlen az ítélet, hiszen a következményeket nem lehet eltüntetni, az ujjunkra ragad, az ajkunkra fagy, de amíg nem fenyeget időzavar, újabb cselekvésekkel módosíthatunk, változtathatunk a jó és a rossz arányán. A jóvátétel pusztán szándéka is megnyerő.” (Nádas Péter)

Ajándék a veszprémi óvodáknak

A veszprémi börtön által a Kolostorok és Kertek Kft. részére felajánlott madáretető és odúk a jövőben a veszprémi óvodások környezettudatos szemléletének fejlesztéséhez járulnak hozzá.

A közelmúltban a veszprémi Kolostorok és Kertek Kft. gondozásában lévő területen végeztek elítéltek parkgondozói munkát, a börtön műhelyében pedig elkészült a tíz madárodú és öt madáretető, amelyeket ünnepélyes keretek között adott át az intézet parancsnoka a cég részére.

A kft. a felajánlott eszközöket az Egry úti és a Csillag úti óvodáknak ajándékozta, hiszen mindkét óvoda tagja a Zöld Óvoda Hálózatnak. Az átadón Némédi Lajos alpolgármester úgy fogalmazott: nem szabad elfelejteni, hogy a szabályok vétőivel szemben nem mindig a legfontosabb cél a megtorlás, és a fogvatartottak társadalomba való visszailleszkedésének segítése közös felelőssége mindenkinek.

...És a Séd-patak kedvelőinek

A madáretetők mellett a Magyarország legszebb sétaútjának tartott Séd-patak völgyében is jótékonykodtak a veszprémi elítéltek. A Kolostorok és Kertek Kft. szervezte ezt a munkát is, hiszen a fenntartásukban lévő terület kedvelt kirándulóhelye a város lakóinak és vendégeinek. Itt összalálkozott a szándék és az igény: az intézet az őszi lombhullás idején megnövekedett tennivalókba szeretett volna segítséget nyújtani a városnak, ezért megkeresték az üzemeltetésért felelős céget, akik örömmel vették a kezdeményezést. Végül két napon át három fogvatartott kapott lehetőséget arra, hogy hozzájáruljon ennek a kivételes környezetnek a megszépítéséhez. Kezük munkája során a sárguló falevelek végeláthatatlan kupacokban gyűltek, majd tűntek el a hatalmas zsákokban.

Vác és Debrecen: őszintén a drogokról

A fiatalok körében sajnálatos módon divatos „dízájner” és egyéb drogok használata arra sarkallta a Váci Fegyház és Börtönben büntetését töltő nyolc fogvatartottat, hogy saját tapasztalataikat megosztva beszéljenek a droghasználatról. A prevenció programban fogvatartottak számolnak be a kábítószerrel való kapcsolatukról és annak romboló hatásairól. Ezek az emberek a 16–18 év közötti fiatalokkal való személyes találkozás során néznek szembe saját múltjukkal, mely olykor nyers és mehökkentően őszinte beszélgetéseket eredményezett. A havonta megrendezett találkozón diákok hallgatják a fogvatartottak beszámolóit a kezdetekről, életükről, az átélt pokolról, a kilábalás lehetőségeiről és a terveikről. A diákok is kérdezhetnek a kábítószerekkel, a börtönélettel kapcsolatban,

majd házi dolgozatokban írnak a látottakról, hallottakról, amelyek a büntetés-végrehajtás szakemberei részére is hasznos visszajelzéseket adnak. A résztvevők emellett tájékoztatást kapnak az intézetben folyó munkáról, a fogvatartottak napirendjéről és zárkalátogatásra is lehetőség van. A Hajdú-Bihar Megyei Büntetés-végrehajtási Intézetben is folytatódik a már több mint négy éve útjára indított prevenció programja: a Debreceni Kábítószerügyi Egyeztető Fórummal közös szervezésben tartanak drog- és bűnmegelőzési felvilágosító előadásokat a börtönben. A programba olyan, bűnüket megbánó, a jóvátételi munkában részt venni kívánó fogvatartottakat vonnak be, akik személyes élettörténeteiken keresztül segítséget nyújthatnak a veszélyeztetett fiataloknak, hogy idejében felismerjék a drogfogyasztás és más szenvedélybetegség negatív hatásait és annak következményeit.

Kecskemét: szépkorúak ajándéka

A kecskeméti Margaréta Idősek Otthona az otthon legidősebb lakójának 102. születésnapjára ünnepi készült, és ez elég jó apropó volt tizennégy fogvatartott jótékony munkájára, akik a rózsalugast és a kertet tették rendbe az ünnepi alkalomra.

Adomány az Emberkék Alapítvány részére

A veszprémiek ezek után sem tétlenkedtek. A Veszprém Megyei Cholnoky Ferenc Kórház Gyermekosztályán nagy feltűnést keltett az a két rabruhába öltözött, óriási festményeket cipelő ember, akiket fegyőrök kísértek. A kíváncsiskodók hamar megtudták, hogy nem egy büntény tetthelyén vannak, éppen ellenkezőleg: a fogvatartottak adományt hoztak.

A Veszprém Megyei Büntetés-végrehajtási Intézet fogvatartottjaiból álló Bakony színjátszó csoport a nyáron a veszprémi Agórában mutatta be nagy sikerrel „A tolmács” című vídám színdarabot. A jótékonyági előadásra jegyet nem kellett váltani, de a jelenlévők nemes célra adakozhattak. A fogvatartottak a teljes bevétel mellett saját keresetükből is ajánlottak fel pénzt a kórház gyermekosztályán működő Emberkék Alapítvány számára.

A mintegy 140 ezer forintos adományt *Németh Éva* bv. ezredes, intézetparancsnok adta át a kórház gyermekosztályán működő Emberkék Alapítvány képviselőjének. A színjátszó csoportot képviselő két fogvatartott pedig átadta az egyikük által festett két nagyméretű, a „Némó nyomában” című rajzfilmet megjelenítő festményt, valamint a bv. intézet női fogvatartottjainak kézimunkáit.

Miskolc: idősek otthonában jótékonykodtak

A Miskolci Vöröskereszt hajléktalanokat és időseket ellátó központjába látogatott hat fiatalos elítélt a bv. intézet jóvátételi programja keretében. A fiatalok saját készítésű ajándékokkal és zenés műsorral készültek a találkozásra, mely az előzetes és kölcsönös félelmek dacára olyan jól sikerült, hogy a vendéglátók vissza is tapsolták az előadást. Az idősek nagy szeretettel indították útjukra a fogvatartottakat.

Az időseket köszöntötték Kalocsán is

Kalocsa Város Önkormányzata Szociális Központjának meghívására lépett fel a kalocsai bv. intézet városszerte híres kamarakórusa két szociális intézmény lakói előtt. A kórus egy zenei csokorral kedveskedett az otthonokban élő idős embereknek. Elsőként egyházi énekeket énekeltek, majd zongorán kísért könnyűzenei darabok következtek, amelyet kalocsai népdalcsozor zárt. Ez utóbbiak mindig nagy sikert aratnak, a hallgatóság most is együtt énekelte az ismert dalokat, sőt, olykor még könnycseppek is kicsordultak. A műsor zárásaként a ráadás sem maradt el: a kórustagok átadták a fogvatartotti alkotókör által készített horgolt terítőket az otthonok vezetőinek.

Összefogással szépült meg a dunaújvárosi mentőállomás

A Börtön a városért jóvátételi program keretében a pálhalmi intézet is csatlakozott a dunaújvárosi mentőállomás felújításához. A fogvatartottak három napon keresztül dolgoztak az állomáson: a férfiak térkövezték, parkosítottak és kerítést festettek, a női fogvatartottak pedig takarítással járultak hozzá a mentőállomás megszépítéséhez. Ez a munka egy igazi városi összefogás volt: a mentőállomás a Hankook Tire Kft. és a helyi önkormányzat támogatásával, valamint céges felajánlásokkal újult meg, és ennek az összefogásnak a Pálhalmi Országos Büntetés-végrehajtási Intézet és az Agrospeciál Kft. is részese lehetett.

Eger: rendbe tették a Hatvani kapu teret

Egerben is nagy hagyománya van a jóvátételnek. A Börtön a városért program nemcsak a börtön, hanem a város lakói között is egyre népszerűbb. Most, az 1956-os megemlékezések előtt tizennyolc nő elítélt tette szebbé a Hatvani kapu téren található '56-os emlékmű környékét. A városi ünnepség előtt fűvet nyírtak, virágot ültettek és a lehullott leveleket is összegereblyézték. Ez a jóvátételi munka egyre inkább hozzátartozik a városképhez, hiszen a Városgondozás Kft.-vel együttműködve évek óta a fogvatartottak teszik rendbe a nagyobb városi ünnepségek helyszínét, hogy az egriek méltó körülmények között emlékezhessenek.

Sátoraljaújhely: fogvatartottak a sípályán

Négy sátoraljaújhelyi fogvatartott 25 órát dolgozott jóvátételi munka keretében a Zemplén Kalandpark sípályájának rekonstrukciójában. A fogvatartottak a kalandpark lesiklópályáját tették alkalmassá a használatra a téli szezon előtt: ők segédkeztek a műanyagelemek helyének előkészítésében, valamint az elemek rögzítésében. A fogvatartottak munkájának köszönhetően közel tízezer síelő és snowboardos és igazolt versenyző veheti birtokba a télre felkészített pályát.

Sopronban segítettek az asztaliteniszezőknek

Elítélt munkáskezek segítségével szépült meg a top kategóriás soproni asztalitenisz sportegyesület, a Turris SE csarnoka és udvara.

A nemzeti bajnokság legmagasabb osztályában, az extraligában játszó soproni asztaliteniszezők idén februárban vették birtokba a felújított létesítményt, de még mindig akadt tennivaló: a régebben

tornaedzéseknek helyet adó épület pincéjéből 48 köbméternyi szivacs hulladékot takarítottak ki, és természetesen nem maradhatott el a csarnokot övező zöldterület rendbe rakása, gazolása, a bokrok, sövények lenyírása sem. A fogvatartottak önként vállalták a munkát, cserébe fizetségül az asztaliteniszező gyermekek, szülei és a versenyzők köszönetét, háliját kapták.

Paprikaszedés Nyíregyházán

A jóvátétel volt a motivációja annak is, hogy fogvatartottak szedték a paprikát a Nyíregyháza melletti Napkor határában. A leszüretelt termést az Oltalom Szeretetszolgálat és a Szívárvány Idősek Otthona kapta meg. A város melletti paprikaföldeket megcsípte a fagy, de fogyasztásra természetesen még így is alkalmas volt a termés. A hosszas, ám eredményes szervezőmunka után a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei és a Tiszalöki Országos Bv. Intézet közösen csatlakozott a jótékony csapathoz, így a fogvatartottak húszfős közös csapata szedte a paprikát. A betakarításban dolgozó egyik fogvatartott elmondta, hogy számukra ez a munka már szinte a szabadság, annak ellenére, hogy fúj a szél és szemerkél az eső, mert kint lehetnek a természetben, és saját megnyugvásuk érdekében tehetnek valami jót is.

„Úgy tégy mintha örökig élnél, úgy folytasd minden dolgodat...” – idősek napja Győrben

Az ENSZ közgyűlése 1991-ben nyilvánította október 1-jét az idősek világnapjává. A börtönben ez különösen érdekes és érzékeny téma. A bv. intézetekben is megfigyelhető az idősek iránti tisztelet és a segíteni akarás, amely nem is csak a látogatásra érkező öregebb hozzátartozók felé nyilvánul meg, hanem az előzetes letartóztatásukat, börtönbüntetésüket töltő idősek felé is. Így nem volt meglepő az az összefogás és igyekezet, amit az idősek napja alkalmából a győri fogvatartottak tanúsítottak. A rengeteg jelentkező közül végül öt fogvatartott vehetett részt az ünnepi műsor összeállításában, amelyet a városi ünnepségen mintegy száz meghívott vendég előtt adtak elő. A verses műsort egy *Karinthy* által írt vidám dialógus zárta. A poékok el is sülték, amit hálás nevetéssel fogadott a közönség.

Köszönet és jóvátétel a tiszalöki színpadon

A tiszalöki börtönben rendhagyó színházi előadásra került sor, amelynek két célja is volt: a köszönetnyilvánítás és a jóvátétel. A Tiszalöki Országos Büntetés-végrehajtási Intézetben már régóta működik színjátszó csoport, de eddig elsősorban állami ünnepekre állítottak össze műsort. A II. Országos Börtönszínházi Találkozóra készülve bővült a repertoár, amelyre Fazekas Mihály Lúdas Matyi című elbeszélő költeményének színpadi feldolgozásával készültek. (A találkozóon a Tiszavirág Társulat előadása a legjobb díszletért járó díjban részesült – a szerk.) A sikerhez hozzájárult az is, hogy az előadás díszleteit a fogvatartottak készítették, de az előadás nem jött volna létre a Vasvári Pál Múzeum és a Möricz Zsigmond Színház segítségével nélkül sem. Ezzel az előadással az intézet és a fogvatartottak a támogatóknak mondtak köszönetet. A kicsit a börtönéletre is hangolt színmű osztatlan sikert aratott a nézők között, de különleges pillanat volt a játszóknak egy részének is, hiszen a nézők

soraiban a meghívott vendégeken kívül ott ültek a családtagok és az idősothton szintén meghívott lakói is. A nézőtérben csillogó és kíváncsiságtól ragyogó arccal örültek a szülők, testvérek, gyerekek és barátok, nem utolsósorban annak tudatában, hogy az előadást követően családi beszélőn találkozhatnak egymással a nézők és az előadók. Színházi szakemberek, múzeumpedagógusok, jókedvű időskorúak és családtagok szórakoztak együtt, nevettek ki az ispánt, szurkoltak Matyinak, és ezért méltán érdemelték ki a legjobb közönség díját!

Vissza a jövőbe

Munka a tabdi hűtőházban

Hat hónapon át a tabdi hűtőházban dolgozik húsz állampusztai fogvatartott, akik előkészített zöldségek és gyümölcsök csomagolását végzik.

Az Interfruct TЭС Kft. a régió termelőinek terményeit dolgozza fel. A cég három modern hűtőházzal rendelkezik: Tabdin, Kiskőrösön és Lajosmizsén. A fogvatartottak reggel 6 órától 13.30-ig a tabdi hűtőházban dolgoznak külső munkáltatás keretében. A külső munkavégzés nem csak mindennapi hasznos és kenyérkereső elfoglaltság, hanem ezáltal lehetővé válik, hogy a fogvatartottak civil munkahelyen, civil közegben dolgozhassanak, ezzel hozva közelebb a szabadulás utáni sikeres beilleszkedés lehetőségét.

Együttműködés a Hilti Kft.-vel

Elítéltek foglalkoztatására kötött szerződést a Hilti Szerszám Kft. és a Bács-Kiskun Megyei Büntetés-végrehajtási Intézet. A megállapodás szerint ez év októberétől a Wéber Ede utcai egységben két fogvatartott végez fúrószár-egyengetési munkát. A betanulási időszak egy hétig tartott, a cég szakemberei az elítélteknek ekkor mutatták be a minőségi munka fogásait. Az eddigi eredmények tükrében a cég hamarosan bővíti a létszámot. A Hilti Csoport központja Schaanban, a Liechtensteini Főhercegségben található, a vállalat elsősorban építőiparban használatos gépeket gyárt. A cégcsoport a világ százhusz országában van jelen és megközelítőleg százötvenezer embert foglalkoztat.

Informatikai és európai uniós ismeretek

A Váltó-sáv Alapítvánnyal együttműködve szintén az állampusztai intézet nyújt lehetőséget huszonhárom fogvatartott részére, hogy az Európai Unióról szóló tudnivalókat és informatikai ismereteket sajátítsanak el. Az „Európa a polgárokért” foglalkozásokon az Európai Unió története, földrajzi elhelyezkedése, szimbólumai, aktuális kérdései, az emberi jogok védelme, a diszkrimináció, a rasszizmus, a sztereotípiák és az előítéletek szerepelnek a tananyag témái között. A fogvatartottak emellett a külföldi munkavállaláshoz kapcsolódó ismeretekről is tájékoztatást kaphatnak. A XXI. században az információs és kommunikációs technológiai (IKT) tudás szintén olyan ismeretté vált, amely megkerülhetetlen az élet bármely területén. Az álláslehetőségek jelentős része például csak interneten érhető el, így egy állásjelentkezéshez is elengedhetetlen az alap informatikai kompetencia. Az ismeretek jelentős része digitalizált, így a digitális kompetencia hiánya a társadalmi egyenlőtlenség újabb dimenzióját eredményezi. A húszórás program célja, hogy a résztvevő otthonosabban mozogjon a virtuális környezetben és megismerkedjen a leggyakrabban használt programokkal. A Crime Stop Alapítvány programján nyolc fogvatartott vesz részt. A programot a Nemzeti Együttműködési Alap támogatta.

Festőnek tanulnak Nyíregyházán, Debrecenben és Szekszárdon

Szobafestő-mázoló és tapétázó képesítést szerezhetnek az elítéltek a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Bv. Intézetben. A szakmai tudást intenzív kurzuson, heti negyven órában sajátíthatják el a képzésben résztvevők, így egy év alatt megszerezhetik a bizonyítványt. A tanulmányokat kilenc fogvatartott kezdte meg, akik ösztöndíjban is részesültek az oktatás alatt. Ha valaki időközben szabadul, civilként is folytathatja a tanfolyamot a hozzá legközelebb eső településen működő szakképzési centrumban.

A Hajdú-Bihar Megyei Büntetés-végrehajtási Intézet és a Hajdú-Bihar Megyei Szakképzési Centrum együttműködése révén tizenkét fogvatartott szerezheti meg a festő-mázoló és tapétázó képesítést. A szakvizsgára 2017 májusában kerül sor. Festő-mázoló és tapétázóképzés indult a Tolna Megyei Büntetés-végrehajtási Intézetben is, a szekszárdi képzést a megyei Kereskedelmi és Iparkamara támogatja.

Ötéves a Mesekör program

A Balassagyarmati Fegyház és Börtönben öt éve működik a Mesekör program. A 2011-ben kezdődött program legfőbb célja a családi kapcsolatok erősítése, azon belül is az apa-gyermek kapcsolat javítása. Egy-egy előadást komoly műhelymunka előz meg, melynek során kommunikációs, önismereti és konfliktuskezelő gyakorlatokat végeznek. Ezeket kiegészítve saját élettapasztalatokkal, érzésekkel, álmokkal és a népmesei motívumokkal születik meg a következő mese. Eddig 56 fogvatartott vett részt a programban, és kilenc mese született meg. A program kézenfekvő eredménye a családi kapcsolatok erősödése mellett az is, hogy a részt vevő elítéltek önismerete és konfliktuskezelő képessége, konfliktuskezelése jelentősen javult, személyiségük pozitívan változott, felkészültebbeké váltak a kinti életre.

Baromfiudvar Szegeden

A Szegedi Fegyház és Börtön egyre több vállalkozással köt megállapodást az elítéltek külső foglalkoztatására, legutóbb egy baromfifeldolgozó cég jelezte az intézetnek, hogy szívesen alkalmazna fogvatartottakat. A fogvatartottak heti 36 órában tisztítanak baromfit. Mivel az elítéltek fegyelmezetten és szorgalmasan dolgoznak, a vállalkozó azt tervezi, hogy a jövőben újabb fogvatartotti műszakot indít a Szeged környéki üzemben.

Elindult a konfekcionálóüzem Debrecenben

Az Adorján-TEX Kft. a Hajdú-Bihar Megyei Büntetés-végrehajtási Intézet telephelyén már két munkaterületen is folyik a munka: a korábban papírsákokat hajtogató húsz fogvatartott mellett további hat kezdhette meg munkáját az újonnan kialakított konfekcionálóüzemben, ahol jelenleg egészségügyi termékeket, például szájmascokokat gyártanak. Hamarosan csatasorba áll a szalagvágó gép, a mullópolyavágó, a mullópolya-tekerceselő, a nem szőtt cipőkészítő gép, a nem szőtt textíliát hajtogató automata gép, a zig-zag sapkakészítő gép, illetve egy nagysebességű automata csomagológép is. Az új berendezések segítségével a sapkától a lábcsákig több egyszer használatos egészségügyi kellék is fogvatartotti munkálatással készülhet majd. A teljes kapacitás elérésekor húsz fogvatartott fog dolgozni az üzemcsarnokban.

Oktatással a reintegrációért

A Budapesti Fegyház és Börtönben háromszáznyolcvanheten ültek be az iskolapadba az idei tanévben. Az alap- és középfokú felnőttképzésbe közel kétszázan kapcsolódtak be. A szakács-, festő- és burkolóképzéseken száztizenhatan folytatnak tanulmányokat, de sok az érdeklődő a felszolgáló-tanfolyamra is. A Pécsi Püspöki Hittudományi Főiskolával kötött megállapodás alapján folytatódik a kihelyezett felsőfokú teológiai képzés is.

Munkalehetőség és képzések a Fővárosiban

A Fővárosi Büntetés-végrehajtási Intézet Maglódai úti objektumában kialakított új munkahelyen tizennyolc fogvatartott számára van munkalehetőség, akik műanyag palackok szelektív válogatását végzik. Az intézetben elindult a kétéves villanszerelő-képzés is a Budapesti Komplex Szakképzési Centrum Weiss Manfréd Szakközépiskolája, Szakiskolája és Kollégiuma vezetésével. Az elméleti és gyakorlati ismereteket is magába foglaló oktatásban tizenhat fogvatartott vesz részt. A Budapesti Vendéglátóipari és Humán Szakképzési Centrum Dobos C. József Szakképző Iskolája felnőttoktatás keretében indított szakácsképzése pedig tizenhét fogvatartottnak ad lehetőséget a szakképesítés megszerzésére.

Advent a börtönökben

Habár a karácsonyt magunk mögött hagytuk, lelkünk még tele az ünnep eseményeivel. A börtönökben is rengeteg programmal igyekeztek megteremteni az ünnep hangulatát, melyeket most ezen a néhány oldalon át idézünk vissza.

Karácsonyi jóvátétel

Mikulás a gyermekkórházban

Mikulás napján tíz tököli fogvatartott vállalt önkéntes munkát a Heim Pál Gyermekkórházban, melynek során a fül-orr-gégészeti osztály folyosóit, kórtermeit és irodáit takarították ki a dolgozó fogvatartotti kezek egy nagyobb felújítást követően. Mindeközben a börtön falain belül a fogvatartottak a kórházban gyógyuló gyerekek számára készített adományképeken dolgoztak, amelyekkel jókedvet és örömet vittek a karácsonyt a kórházban töltő gyermekek számára.

Fogvatartottak ajándéka

December első napjaiban érkezett a Szombathelyi Országos Büntetés-végrehajtási Intézet fogvatartottjainak a Mikulása a Gencsapáti Ernuszt Kelemen Gyermekvédelmi Intézmény kis lakói részére.

A nyáron már jártak itt a fogvatartottak, kezük munkája által újultak meg a kerti játékok, padok, felszerelések. Az elítéltek a gyermekek hálás tekintetét látva jutottak arra az elhatározásra, hogy egyéb módon is szeretnének hozzájárulni a gyerekek öröméhez. Erre jó alkalomnak mutatkozott Mikulás napja. Negyvenhárom fogvatartott vásárolt saját költségén édességet a börtön boltjában. A több héten keresztül zajló „adományozás” eredményeképpen több mint ötven kisgyermek részére gyűlt össze sok-sok édesség. Az ajándékozás ötletgazdája elmondta, hogy azért is viselte szíven a kezdeményezést, mivel egyik rabtársa ebben az intézményben nevelkedett, valamint családos emberek révén így szerettek volna örömet szerezni a hozzájuk hasonlóan jelenleg igazi család nélkül élő gyerekeknek.

Jótevény ajándékozás Egerben is

Az egri elítéltek a Heves Megyei Önkormányzat Gyermekotthona és Fogvatékosok Otthona lakóinak vittek ajándékot. Huszonegy elítélt férfi itt is a saját költségén vásárolt édességet a börtön boltjában, a gyűjtésből több mint száz kisgyermek kapott ajándékcsomagot. Az ajándékokat két fogvatartott adta át, akik Mikulás-műsorral is készültek. A gyerekek boldogan énekeltek és szavaltak együtt a fogvatartottakkal, és persze a csokinak is örültek.

Karácsonyi ajándék a Vöröskeresztnek

A kaposvári fogvatartottak egy éven át gyűjtöttek tartós élelmiszert a rászorulóknak részére, az adományt a közösségi kezdeményezésekben élen járó elítélt adta át a Magyar Vöröskereszt Somogy Megyei Szervezetének székhelyén. A börtönben lévők is gondolnak a rossz szociális helyzetben lévő családokra, gyermekekre, ezért az el nem fogyasztott élelmiszereket a Vöröskereszt segítségével szeretnék eljuttatni a rászorulóknak. Az idén is sok konzerv került a dobozokba, melyet saját készítésű karácsonyi dekorációval láttak el. Első ízben 2009-ben, a Bibliaismereti vetélkedő kapcsán kezdeményezték a fogvatartottak gyűjtési akciót, majd 2010-ben többen az árvízkárosultaknak is segítettek keresetükből.

Advent

Adventi gyertyagyűjtás

Kalocsán hagyomány, hogy a sétálóutcán elhelyezett adventi koszorún lévő gyertyákat hétről hétre ünnepélyesen gyűjtik meg. Ahogy annak is hagyománya van, hogy a város ünnepein a Kalocsai Fegyház és Börtön kamarakórusa is fellép. Így történt ez most is, a városszerte jól ismert kórus az első gyertya meggyűjtésakor énekelt karácsonyi dalokat.

Idén *Magóné Tóth Gyöngyi*, a Kalocsa Kulturális Központ és Könyvtár igazgatónöje kapcsolta fel a koszorún az első gyertyát, ezzel egy időben a sétálóutca teljes díszkivilágítása is láthatóvá vált.

Karácsonyi bibliaismereti vetélkedő

A Magyar Testvéri Börtöntársaság és a Börtönlelkészek Magyarországi Szervezete az idén immár kilencedik alkalommal rendezte meg az országos bibliaismereti vetélkedőt. A büntetés-végrehajtási intézetekben meghirdetett, és 2016 adventjére időzített vetélkedő a korábbiakhoz hasonlóan ezúttal is egy ószövetségi és egy újszövetségi könyvre összpontosított.

A negyven kérdésből álló feladatsort a Bírak könyve és a János írása szerinti evangélium alapján állította össze a bizottság. Az idei kérdéssor feladta a leckét, főleg a Bírak könyvéhez kapcsolódó kérdések okoztak nehézségeket.

A Tolna Megyei Büntetés-végrehajtási Intézetben december első napján került sor a vetélkedőre, ami az adventi koszorú első gyertyájának meggyűjtésével kezdődött.

A Gyűjtőben is voltak vállalkozók a tesztfeladatok kitöltésére. A legjobban a Reintegráció Megvalósulását Elősegítő – azaz REMEK – Körlet elítélte szerepeltek, akik közül hatan hibátlan eredményt értek el. L. Molnár István börtönlelkész azt is elmondta a vetélkedő kapcsán, hogy a Biblia olvasása jó hatással van a fogvatartottak világszemléletére és spirituális érzékenységére is.

A Hajdú-Bihar Megyei Büntetés-végrehajtási Intézetben is advent első napján, november 27-én rendezték meg a versenyt, amely rövid áhítattal kezdődött, majd fellobbant az első gyertya fénye is. A versenyre huszonegyen jelentkezték, a legtöbb pontot elérő versenyző a megszerezhető 40-ből 38 pontot gyűjtött össze.

Kaposváron szintén november 27-én tartották meg a vetélkedőt. A kaposvári advent annyiban volt rendhagyó, hogy a programot a börtöntársaság amerikai származású misszionáriusa szervezte, aki a keresztény hitvallás mellett hazája kulturális értékeit is megosztotta, így a Hálaadásról is megemlékeztek. A Hálaadás az Amerikai Egyesült Államok egyik legnagyobb ünnepe, melyet hagyományosan minden évben november végén tartanak.

A kalocsaiaiak az intézet Szent Kereszt Kápolnájában töltötték ki egy negyven kérdésből álló feladatsort. A verseny Gárdonyi Géza: Írás a bibliába című versével vette kezdetét. Az első három helyezettnek az intézet parancsnoka oklevelet adott át, aki megköszönte a részvételt és a lelkiismeretes felkészülést.

Karácsonyi dekor Debrecenben

Az adventi időszakra való készülődés jegyében zajlottak a debreceni fogvatartottak kézműves szakkörének foglalkozásai. A női fogvatartottak karácsonyfadíszeket, ünnepi képeslapokat és asztali fenyőfákat készítettek. Ezek nagyszerű dekorációi, szép kiegészítői lettek az intézetnek és a debreceni főtérnek is.

A Mikulás Nyíregyházára is eljutott

Igazi Mikulást élhettek át azoknak a nyíregyházi fogvatartottaknak a gyermekei, akik kis ünnepeltjei lehettek a börtön Mikulás-ünnepségének. Néhány fogvatartott fáradságot és szabadidőt nem kímélve állította össze a gyerekeknek a műsort, amellyel a jutalomból kapott családi beszélőre érkező családtagokat meglepték. Az előadás zenés bevonulással kezdődött, majd amíg az egyik fogvatartott karácsonyi mesét olvasott fel, a többiek bábjátékkal szórakoztatták a gyerekeket. Ezek után megérkezett a várva várt Mikulás is két krampusz kíséretében. Minden gyermekkel váltott pár személyes szót, azt az illúziót meghagyva, hogy a Mikulás mindenről tud. A zsákban lévő csomagokat az elítéltek saját pénzükből állíthatták össze gyermekeik részére. Az ünnep végén felcsendültek a jól ismert Mikulás-dalok, sőt, az előadás végén az egyik krampusz még a Mikulást is tánra perdítette.

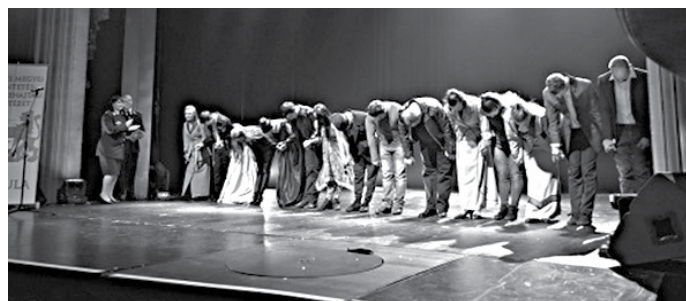
Szeretet Sütigyár

Az adventi készülődés jegyében üzemelték be Miskolcon a Szeretet Sütigyárat, ahol a város rászoruló számára sülték a mézeskalácsok. A Magyar Vöröskereszttel együttműködve a sátoraljaújhelyi börtön elítéltei és személyi állománya közösen állt neki, hogy 40 kg tésztából megsüssék az 1500 mézeskalácsot. A börtönben készült mézeskalácsokat a Vöröskereszt standjánál meg is lehetett kóstolni. A karácsonyi sütik nagy része dobozokba került, és így jutott el a hátrányos helyzetű gyerekekhez, egyedülálló idősekhez és a hajléktalanokhoz. A jól sikerült kezdeményezés jövőre Miskolc után Sátoraljaújhelyen is folytatódhat, hogy a „zempléni főváros” polgárai is részesülhessenek a Vöröskereszt és a sátoraljaújhelyi bv. intézet adományából.

Közel egymillió forint jött össze

Jóteköny céllal lépett a békéscsabai Jókai Színház színpadára a Békés Megyei Büntetés-végrehajtási Intézet színjátszó köre, a Cella Hecc Társulat. A fellépők a színház színészeivel és táncosaival együtt előadott műsor bevételét a gyulai kórház gyermekosztálya számára ajánlották fel. A jóteköny felajánlás ötlete a Békés Megyei Büntetés-végrehajtási Intézet és a Békés Megyei Rendőrfőkapitányság részéről érkezett, amelyhez örömmel csatlakozott a színház is. A pazar színházterem méltó helyszínt biztosított az eseménynek, ahol a Cella Hecc Társulat a színház profi színészeivel és táncosaival, nagy sikerrel mutatta be az erre az alkalomra összeállított előadást. Az előadást követően Seregi Zoltán, a Békéscsabai Jókai Színház igazgatója, Polyák Zsolt r. dandártábornok, Békés megye rendőrfőkapitánya és Hafenschner Csaba Zoltán bv. ezredes, a Békés Megyei Büntetés-végrehajtási Intézet

parancsnoka nyújtotta át Kövesdi József mb. főigazgató főorvosnak a felajánlásokból összegyűlt 920 000 forintról szóló szimbolikus utalványt. A főigazgató elmondta, hogy a befolyt összegből a gyermekosztály részére H2 kilégzési tesztet szeretnének vásárolni, ami alkalmas arra, hogy a gyermekeknel vérvétel nélkül meg tudják állapítani a tej- és gyümölcs-cukor-intoleranciát.

Mikulás az óvodásoknak

A pécsi börtönben a fogvatartottak a Pécsi Belvárosi Óvoda gyermekeinek készítették kézműves ajándékokat. Jóvátételi munka keretében elítéltek és előzetesen letartóztatottak is részt vettek a foglalkozásokon, ahol gipszből öntöttek karácsonyi díszeket, az elítélt szakácsok és kisegítők pedig mézeskalács figurákat sütöttek. A gyermekek az óvoda központi karácsonyi ünnepségén vették át a kis meglepetéscsomagokat.

A kalocsai bv. intézet színjátszó csoportja a Nagyasszonyunk Katolikus Intézmény óvodásainak kedveskedett Mikulás-műsorral. A fogvatartottak a nyolcvan gyermeket Szélike kisasszony történetével és természetesen Mikulás-csomagokkal varázsolták el.

A karácsony a börtönben is ünnep

A karácsony a börtönökben is ünnep, olyan alkalom, amikor a családjuktól, a környezetüktől elzárt emberek fokozott lelki tehernek vannak kitéve. Éppen ezért az intézetekben igyekeznek megkönnyíteni az ünnepeket, mindenhol szerveznek adventi, karácsonyi műsort. Ezek a programok azt a célt is szolgálják, hogy eltereljék a fogvatartottak figyelmét a bezártságról, arról, hogy szeretteik nélkül kell tölteniük az ünnepeket.

Ilyentájt a fogvatartottak is szorgosan készülnek az ünnepre. Díszeket készítenek, festenek, rajzolnak, karácsonyfát díszítenek, karácsonyi szöveget, énekeket tanulnak. Fenyőágakkal, díszekkel teszik színesebbé az épületeket, karácsonyfát állítanak a közösségi helyiségekben, a zárkacsarnokban, a könyvtárban. Az ünnepi menü sem teljesen hétköznapi: hal, bejgli, káposzta vagy rántott hús kerül az asztalra.

Fogvatartottak sütötték a karácsonyi kalácsot

A Közép-dunántúli Országos Büntetés-végrehajtási Intézetben elhelyezett elítélteket foglalkoztató Annamajori Mezőgazdasági és Kereskedelmi Kft. is csatlakozott a jótételei programokhoz: a péküzemben dolgozó fogvatartottak közreműködésével száztizenöt mákos tekercest készítették el és ajánlottak fel a Pápay Ágoston Diák- és Gyermekotthon, Készségfejlesztő Speciális Szakiskola gyermekei számára. Az ajándékokat december 15-én adták át a péküzemben, amelyet *Orbáné Molnár Anikó*, a gyermekintézmény igazgatója vett át nagy örömmel a Kft. ügyvezető igazgatójától, *Laczkó Lóránt* bv. ezredestől.

A péküzemben száznegyvenkét fogvatartott dolgozik, akik több mint kétszázhetven féle pékárut készítenek.

A kép illusztráció

Ünnepi szentmisék

Karácsonykor minden intézetben misét is celebrálnak a fogvatartottaknak. A karácsony elsősorban a keresztények ünnepe, de természetesen a büntetés-végrehajtás a különböző vallási felekezetű elítéltek mindegyikének biztosítja a szabad vallásgyakorolás lehetőségét.

A Rex kutyaotthonnak is segítettek

A Budapesti Fegyház és Börtön is csatlakozott ahhoz az adventi időszakban meghirdetett országos jótételei programsorozathoz, amely az országos hazai büntetés-végrehajtási intézet közel félezer fogvatartottja bevonásával zajlott. A Gyűjtőben büntetésüket töltő fogvatartottak önkéntesen vállalták, hogy felújítják a Rex Kutyaotthon Alapítvány újpesti telephelyén, vagyis a Rex Állatszigeten található látogatói pihenő kültéri bútorait. A fogvatartottak az állatok gondozásából is kivették a részüket, hiszen a takarításuk és etetésük mellett a közös játékban is részt vettek.

Országos Műveltségi Vetélkedő második évfolyam

A Büntetés-végrehajtás Országos Parancsnoksága Fogvatartási Ügyek Főosztálya 2014-ben hirdette meg az „Aktív hétköznapi” című pályázatot, amelyre az Állampusztai Országos Büntetés-végrehajtási Intézet munkatársai az Országos Műveltségi Vetélkedő nyertes ötletével pályáztak. A második évfolyam negyedik és ötödik kérdéssora következik.

Aki kedvet érez a vetélkedőben való részvételhez, válaszolja meg a feladatsorokat, majd a válaszokat névvel, nyilvántartási számmal és intézetének megjelölésével adja le reintegrációs tisztjének. Minden helyes válasz egy pontot ér, így egy feladatsor helyes kitöltésével maximum tíz pont érhető el. A játékban való részvételnek nem feltétele, hogy a játékosok minden tesztort kitöltsenek, illetve minden kérdést megválaszoljanak. Az első helyezést az összesítést követően a legtöbb pontot elérő fogvatartott nyeri el. Az első három helyezett oklevélben részesül, és a nyerménylistán értékes tárgyjutalmak is szerepelnek. A legaktívabb intézetek is tárgyjutalomban részesülnek. Az első helyezett emellett megnyeri intézetének a vetélkedő vándorkupáját.

A megfejtések leadási határideje: **2017. február 15.**
A feladatsor helyes válaszait a következő lapszámunkban közöljük.

Mindenkinek jó szórakozást és eredményes munkát kívánunk a teszt sorok kitöltéséhez!

II. Országos Műveltségi Vetélkedő, negyedik feladatsor

1. Melyik országban gyártják a panama-kalapot?
A: Brazília
B: Ecuador
C: Indonézia
D: India
2. Melyik állatból ered a „macskabél” nevű orvosi varróanyag?
A: birkából és lóából
B: macskából és tehénből
C: kutyából és macskából
D: nincs ilyen varróanyag
3. Miből készül a „teveször hajkefe”?
A: a ló farkszőréből
B: vidrabőrből
C: a teve sörényéből
D: mókusprémből
4. Milyen állatról kapta a nevét a Kanári-szigetek?
A: madárról
B: nem állatról kapta
C: kutyáról
D: halról
5. Mi volt VI. György király keresztnéve?
A: Albert
B: György
C: Gregor
D: István
6. Milyen színű a „lila pinty”?
A: fekete
B: karmazsinvörös
C: lila
D: sárga
7. Honnan származik a kínai koszméte?
A: Kínából
B: Új-Zélandról
C: Japánból
D: Thaiföldről
8. Hányat vihetett fel Mózes egy-egy állatfajból a bárkára?
A: egyet
B: kettőt
C: semennyit
D: hármat
9. Ha nyolc égő gyertyából, hármat eloltasz, hány gyertyád marad?
A: nyolc
B: öt
C: három
D: hat
10. Ha egy futóversenyen megelőződ a másodikat hányadik leszel?
A: második
B: első
C: harmadik
D: negyedik

II. Országos Műveltségi Vetélkedő, ötödik feladatsor

1. Melyik a világ legnagyobb emlőse?
A: bálna
B: gorilla
C: elefánt
D: zsiráf
2. Ki volt a magyar seregek vezére a világsi fegyverletétel idején?
A: Görgey Artúr
B: Petőfi Sándor
C: Klapka György
D: Mészáros Ignác
3. Mit jelent a dogma szó?
A: szabály
B: le nem ellenőrzött igazság
C: kérés
D: téves felfogás
4. Hol tartották a legutóbbi olimpiai játékokat?
A: Szöul
B: Rio de Janeiro
C: Sydney
D: Barcelona
5. Mitől való iszony a klausztofóbia?
A: zárt tértől
B: csúszómászóktól
C: idegenektől
D: víztől
6. Melyik színészpár játszott a Casablanca című híres filmben?
A: Meryl Streep és Robert de Niro
B: Audrey Hepburn és Carry Grant
C: Grace Kelly és Gary Cooper
D: Ingrid Bergman és Humphrey Bogart
7. „Fut, robog a kicsi kocsi, rajta ül a Haragosi, din don diridongó.” Kinek a verséből való a fenti idézet?
A: Fehér Ferenc
B: Petőfi Sándor
C: Weöres Sándor
D: Nemes Nagy Ágnes
8. Ki készítette el a vegyi elemek első periódusos rendszerét?
A: Micsurin
B: Mengyelejev
C: Pavlov
D: Paszternak
9. Mi választja el Észak-Amerikát Dél-Amerikától?
A: a Szuezi-csatorna
B: a Gibraltári-szoros
C: a Rio Grande folyó
D: a Panama-csatorna
10. Hol született Jézus Krisztus?
A: Jerikóban
B: Betlehemben
C: Rómában
D: Jeruzsálemben

A harmadik kérdéssor megfejtései: Ki volt az első magyar kormány miniszterelnöke? Batthyány Lajos. Mi a csendes-óceáni Kirimati korábbi neve? Karácsony-szigetek. Ki élte át hadifogolyként Drezda városának bombázását? Kurt Vonnegut. Melyik híres festő vágta le bal fülének egy darabját? Vincent Van Gogh. Ki volt Kazinczy Ferenc felesége? Török Sophie. Milyen eredetű a csokoládé? Azték. Kinek a szeretője volt Madame Pompadour? XV. Lajos. Hogy hívták polgári nevén II. János Pál pápát? Karol József Wojtyła. Milyen állat a Tanrek? Sün. Milyen hangszer a harmónium? Billentyűs.

MESÉÍRÓVERSENY SOLTON

Az Állampusztai Országos Bv. Intézet solti objektuma meseíró-pályázatot írt ki a fogvatartottak számára, amelynek döntőjét a magyar mese napjához, Benedek Elek születésnapjához igazították. Bár a tizenegy döntős írás mindegyike méltó arra, hogy közöljük, e számunkban terjedelmi okokból kényszerűen csak Markó Gábor István fantasy-jának első részét olvashatják. Mintha a Trónok harcát, vagy a Gyűrűk urát olvasnánk...

Macy király legendája

Távol minden tájtól, távol nyugaton, a kéklő Erlau fennsíkon, ahol a fenyők égig érnek, s oly sűrűn nőnek, hogy megtépi, ki közéjük óvakodik a végtelen fenyves erdő közepén, egy tiszta vízű, csillogó tó partján kezdődik ez a történet. Selkis bolygó a világ kezdete, ahogy mondani szokták, túl a napok rendszerén, a nagy fehér fellegek között zölden csillogva, nyugodtan, méltóságteljesen pihent mióta világ a világ. Túl a mesék, mondák kezdetén, túl a látható időn kezdődik a mese. Hol végződik? Attól függ, ki hogyan olvassa. Felnyitom hát nektek ezt a láthatatlan könyvet, pillantsatok bele, gondosan olvassátok, mert rossz szívvel olvasva a betűk csúf tréfát űznek veletek. Elszöknek, összekeverednek, csintalanul kacagva játszanak veletek. Nyíljék a könyv, mutassa Selkis bolygó hős királyának, a jók vezérének, Macy királynak legendáját, aki emlékünkből örökké él, s fusson tova a jó hír, mint sebes lábú szarvas, s hirdesse, hogy a szeretet, a jóság, a jó emléke mindig fennmarad.

Az idők kezdetén

A naprendszer legnagyobb bolygója a Selkis volt. Hozzá legközelebb, a Nap felé haladva Saupengis, Selkisen túl következett Plen, a kicsi, körülette három kis holdacskájával, aztán sorban Sammis, a fehér, mert jég borította, Elhog, a villogó, vulkánokkal teli. Kenter, Mater és Volturis már olyan távol voltak, hogy a Selkisről nem voltak láthatók.

Selkisen az idők kezdetén job nyelven beszéltek, ami földet jelent. De ne térjünk ki ezekre a nem túl fontos részletekre, hisz Macyról, az örökkön élőről kell szólni, aki visszahozta az embereknek, a pferdeknek és az állatoknak is a nevetést és a reményt.

Térjünk vissza Selkisére, annak is legnagyobb földrészére, Ansra és a szinte egész földrészt felölelő Dicsőországra. Dicsőország Scandiával volt határos, ahol a bátor scandok és frízkek éltek. Nyugaton Eblis és Morlik határolta, míg délen, ahol a vinterek és flánok laktak, sok-sok, gyakran változó királyság volt. Ezek a királyságok alakultak, háborúztak, eltűntek, ahogy a pferdek mondták, forrongó terület volt ez. A boldogság csak ritkán volt itt honos, hiába voltak szépek tájai és gazdagok földjei. Keleten, a hóba veszően, hideg lehetetet árasztva húzódtott Gorgónia. Jeges lehetetével a bátorságot, nehogy ide bemerészkedjen. A gonosz gorgánok rettegett és félelmes birodalma és fővárosa, Mred csak rosszat jelentett, a pferdek csak a poklok poklának hívták a gyilkos, hideg nép otthonát.

De ne vesszünk el a részletekben, hisz aki velünk olvassa a könyvet, látva láthatja a mesét és a valóságot.

Emelkedjen gondolatunk a táj fölé, mint a sólyom pillantson körül, és miközben körözve óvatosan zsákmányunkat keressük, feltűnik az Erlau fennsíkon két vándor, kik sebes léptekkel sietnek.

Gondolatunk sólyma csapjon le rájuk és maradjon velük.

Ha...

Siess, fiam – szolt az idősebbik –, még sötétedés előtt otthon kell lennünk. Tudod, ez nem jó nap nekünk. Akit fiamnak szólítottak, lépteit szaporázva egyre gyorsabban ment. Léptei amolyan mackósan dülöngéltek, ahogy az apjának is. Furcsa szeretek voltak, arcuk szélét sűrű szakáll fedte, kezüket és testüket vastag, barnásfekete szőrzet takarta. Testhez álló erős bőrruházatuk alapján vadásznak gondolnánk őket. Arcuk medvére, testtartásuk az emberre hasonlított. Annak ellenére sem voltak félelmet keltően ijesztőek, hogy fülük magasabban volt, mint az embereknek és hegyes volt. Hátukon nyilpuska, övükben rövid tőr, fejükön bőr vadászkalap, lábukon magas szárú csizma. Ha valaki először találkozik velük, bármennyire is nem ijesztőek, rémülten suttozta maga elé: pferdek! Bizony, ők voltak a pferdek, kiknek népe valamikor benépesítette az egész Selkis bolygót, valamint Bennst és Viklast. Félig állat, félig ember formájú, de büszke, bátor és becsületes lények voltak. Vigyázz, apám, szolt vissza a fiú – elhajtom ezt a lehajló ágat, azzal karmokban végződő mancsával eltolta az ágat apja útból. Így követte apa a fiát, és mindig ügyelt arra, hogy a lábnymába lépjen. Összehangolt lépteik egyenesen vitték őket a cél felé...

(S hogy mi a cél, és eléri-e, az a folytatásból kiderül – a szerk.)